

Više od 20 tisuća posjetitelja sinoć je istraživalo zanimljivi svijet znanosti u Rijeci, Puli, Zadru, Splitu i Dubrovniku

Uspješno je provedena Europska noć istraživača 2024. u Rijeci, Puli, Zadru, Splitu i Dubrovniku, s rekordnim brojem od **preko 20.000 posjetitelja**, nastavnika, profesora i znanstvenika te roditelja koji su došli sa svojom djecom istražiti svijet znanosti.

Popularne gradske lokacije su tako bile pretvorene u velike laboratorije i učionice u kojima su svi posjetitelji mogli naučiti nešto o najnovijim znanstvenim otkrićima na zabavan i interaktivan način.

Tom prilikom naši su istraživači pripremili **više od 140 zanimljivih aktivnosti**, među kojima su eksperimenti, radionice, igre, kvizovi, predavanja i natjecanja prilagođeni svim generacijama.

Od morskih dubina, preko mediteranskih kultura, fizikalnih pojava, ljudskog zdravlja pa sve do tajni svemira – istraživale su se različite teme. Posjetitelji su imali priliku sami eksperimentirati, postavljati pitanja istraživačima i naučiti više o praktičnim primjenama i utjecaju znanosti na naš svakodnevni život.

Program je dodatno obogaćen predstavljanjem brojnih EU projekata u kojima sudjeluju istraživači, a ni zabave nije nedostajalo.

U galeriji prenosimo dio atmosfere.

RIJEKA – Exportdrvo

U riječkom Exportdrvu preko 2700 oduševljenih posjetitelja, među kojima je bilo izrazito puno djece, imali su priliku sudjelovati u izložbama, brojnim kreativnim radionicama, eksperimentima, igrama i simulacijama, koje je pripremio oko 130 riječkih znanstvenika na 30 znanstvenih postaja. A, sve je započelo sjajnim predavanjem o pravim noćnim istraživačima - šišmišima.

Mnogi posjetitelji sudjelovali su u aktivnostima vezanim za umjetnu inteligenciju poput “Može li umjetna inteligencija zamijeniti suce?”, “Matematika inspirirana prirodom - umjetna inteligencija” i “Umjetna inteligencija - pogled iza kulisa”.

Djeca su posebno uživala u pronalaženju vodenih medvjedića pomoću mikroskopa, matematičkim igrama i trikovima, promatrali kako se zgrade ponašaju u potresima, a kako brodovi u moru i oceanima te saznali što nas ljude razlikuje od banane!

Radionica „Podvodni detektivi“ pojačala je svijest o problemu zagađenja mora, a održan je i kviz koji je provjerio znanje sudionika o vrstama otpada i ekološkim rješenjima. Prikazani su razni načini za mjerenje osobnog ugljikovog otiska pojedinih svakodnevnih aktivnosti poput odlaska u školu, na posao, otisak za potrebe grijanja i drugi.

Održana je i nagrada igra pod nazivom „Do you feel lucky?“. Predstavljena je izložba “Znanost inspirirana prirodom“, te je prikazan fascinantna umjetničko-znanstveni projekt “Fraktalne transformacije“ od čijih je vizuala bilo teško odvojiti svakoga tko je ušao u zatamnjenju sobu. Riječku noć istraživača posjetili su jedni od najvećih hrvatskih znanstvenika - Nenad Ban, Ivan Đikić, Stipan Jonjić, Ivana Novak Nakir, Igor Rudan, Igor Štagljar, Iva Tolić i Adrijana Vinter - koji su se obratili posjetiteljima inspirativnim porukama o znatiželji, igri, istraživanjima i znanostima, a pritom posebno pozvali djecu i mlade da razmisle o zanimljivim i uzbudljivim znanstveno-istraživačkim karijerama.

U Exportdrvu, koji je za ovu manifestaciju Grad Rijeka dao besplatno na korištenje, našao se i kutak za osvježenje za sve posjetitelje, za što se pobrinula sjajna ekipa iz Kluba mladih, a Bajo's craft jela odnosno knedle bile su pravi hit među malima i velikima.

PULA – Sveučilište Jurja Dobrile

Pulska Noć istraživača 2024. godine pokrila je raznovrsna znanstvena područja sa rekordnom brojkom od preko 400 posjetitelja koji su imali priliku upoznati prostore Sveučilišta.

Posjetiteljima su predstavljene komercijalne vrste školjkaša u Republici Hrvatskoj te su upoznati s alternativnim vrstama školjkaša u uvjetima klimatskih promjena. Kroz igru „U potrazi za Nemom“ sudionici su imali prilike upoznati robote s umjetnom inteligencijom u poučavanju o morskom svijetu.

U radionici „Morski kleptomani“ posjetitelji su na živim jedinkama imali priliku vidjeti kako morski puževi golači „kradu“ žarne stanice i kloroplaste iz drugih organizama i ugrađuju ih u svoja tkiva za potrebe ishrane i obrane od predatora. Prikazana je i problematika invazivnosti zelene alge roda *Caulerpa* i moguće mjere za njezino uklanjanje i gospodarsko iskorištavanje.

U okviru EU kutka posjetitelji su pod mikroskopom promatrali stvari iz svakodnevnog života (kristale šećera i soli, zrnca pijeska i lišće). Sudjelovali su u provođenju kratkih i jednostavnih znanstvenih eksperimenata naziva „Vidim dvostruko“, „Vodeni pokrov“ i „Nevidljiva tinta“.

Iznimno uspješna arheološka igraonica zabavila je najmlađe. Djeca su kroz igru u pješčaniku saznala kako nastaju arheološka nalazišta, što i kako istražuju arheolozi te pronašli svoje prve artefakte i ekofakte, a potom ih promatrali pod stereomikroskopom.

ZADAR – Stari kampus Sveučilišta u Zadru i park Citadela

Sveučilište u Zadru je i ove godine zadnjeg petka u rujnu otvorilo vrata prema čarobnom svijetu znanosti s preko 60 različitih znanstvenih eksperimenata, kreativnih radionica, prezentacija i različitih drugih aktivnosti. Učilo se tako o klimatskim promjenama, istraživalo arheološka nalazišta uz pomoć digitalnih tehnologija, izrađivali su se roboti i stvarala umjetnička djela. Više od 8500 posjetitelja učilo je o različitim znanstvenim spoznajama i inovacijama. Cilj je Europske noći istraživača uključiti što više djece i mladih iz različitih krajeva, stoga je uz učenike iz Zadra preko 350 učenika pristiglo iz ruralnih krajeva Zadarske županije.

Dok su mali i veliki istraživači otkrivali znanost, nastavnici i učenici Hotelijersko-turističke i ugostiteljske škole u Zadru posluživali su zdrave zalogajčice, kako bi se posjetitelji okrijepili između mnogobrojnih aktivnosti. Zvijezde večeri bile su periska Špiro i pčelica Cvita, dvije maskote Europske noći istraživača u Zadru, koje su tijekom cijele Noći pravile društvo posjetiteljima i bodrili ih tijekom izvlačenja tombole, u kojoj je glavna nagrada bio bicikl.

Osim znanstvenika sa Sveučilišta u Zadru, u mnogobrojnim aktivnostima sudjelovale su brojne zadarske osnovne i srednje škole, vrtići i udruge te se Zadar zaista pretvorio u čaroban svijet znanosti, koji je ove godine dobio i svoje prve Superjunake koji će ga čuvati.

SPLIT – Prokurative i Francuska alijansa

Istraživači gotovo svih sastavnica Sveučilišta u Splitu te partnerskih Instituta za oceanografiju i ribarstvo te Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša pripremili su 30 zanimljivih postaja u kojima je sudjelovalo oko 8000 posjetitelja. Posebno nas je razveselio dolazak preko 200 učenika iz rubnih gradskih škola, koji je osiguran uz potporu Grada Splita, što je otvaranje manifestacije učinilo još veselijim. Uz predstavnike Grada i Županije, događanje je posjetila ravnateljica Agencije za mobilnost i programe EU, mr. sc. Antonija Gladović i državni tajnik u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, prof. dr. sc. Nikola Mrvac.

Posjetitelji su mogli sudjelovati u brojnim eksperimentima vezanim za biologiju, kemiju, oceanografiju i meteorologiju. Djeca su istraživala kroz igru koristeći svakodnevne proizvode, poput deterdženta, mlijeka, boje za hranu i ljubičastog kupusa te naučila više o razvoju bioaktivnih pakiranja koja se dobivaju iz ostataka prehrambene industrije. Posjetitelji su kroz radionice mogli saznati više o važnosti zaštite mora i kulturne baštine pomoću 3D tehnologije. Da poduzetništvo nije rezervirano samo za odrasle, uvjerila su se djeca koja su sudjelovala u zanimljivoj igri s kosturom. Naši istraživači su se pozabavili i aktualnom temom dezinformacija, diskriminacije i rodne ravnopravnosti. Radionica “Od laboratorija do klinike” ponudila je djeci priliku istraživanja osjetila dodira i okusa kroz zanimljive eksperimente, a stariji sudionici su sudjelovali u radionici reanimacije.

Posjetitelji su mogli vidjeti najnoviju formulu FESB Racing tima. Uzbudljivo je bilo i za ljubitelje morskog svijeta, koji su kroz kreativne radionice otkrivali tajne dubina mora. Djeca su imala priliku istraživati i učiti kroz brojne zabavne igre, a između ostalog, otkrili su i trikove za brže trčanje. Jedna od najzapaženijih atrakcija bila je prezentacija šimširovog moljca. Mogli ste saznati više o metodama otkrivanja tragova zločina, rezistenciji bakterija na antibiotike te o humanoidnim robotima.

Štandovi Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša bili su puni boja i mirisa - predstavljeni su najljepši dalmatinski vinogradi, bolesti vinove loze i razni prirodni kozmetički proizvodi. Osim toga, mogli ste saznati nešto više o tršlji, upoznati se s mikrosvijetom vina i kušati voćne sokove dobivene na licu mjesta.

Institut za oceanografiju i ribarstvo pripremio je igru u kojoj pobjeđuje onaj čije odluke najviše čuvaju Jadransko more. Kroz aktivnost “Tajanstveni svijet Jadrana” saznali smo što sve živi u kapljici vode, što jedu ribe, a djeca su čak i lovila ribu na štandu!

U Francuskoj alijansi održano je šest inspirativnih predavanja. Posjetitelji su saznali zašto je znanost ključna za svakog građanina Republike Hrvatske, kako nastaju mirisi, tko će prije do Sjevernog Jadrana – Vatrenjača, Srebrenoprugasta četverozupka ili neki drugi morski stanovnik. Zanimljiva su bila i predavanja na temu “Suradnja-tajna uspješnosti prirode”, senzorske analize maslinovog ulja i upotrebe biljnih ekstrakata u obogaćivanju funkcionalnih napitaka.

Osim samih aktivnosti na štandovima, održano je i šest kvizova, znanstveni bingo i lov na blago, a najuspješniji su vrijedno nagrađeni nagradama sponzora: City Center One Split, Laser tag, Krav maga Split, ka' Brada, HNK Hajduk, Kids Escape Room, Tinker Labs, Dolcemia, Hoću knjigu, Akademija Sportko, Edukido, Padel klub Dalmacija, Retes i Hrvatska udruga za odnose s javnošću.

DUBROVNIK – Studentski dom

U organizaciji Sveučilišta u Dubrovniku sinoć je ispred Studentskog doma Dubrovnik također održana Noć istraživača. Brojni dubrovački posjetitelji, njih više od 500, a posebno djeca i mladi, imali su priliku eksperimentirati, upoznati se s radom znanstvenika sa svih sastavnica Sveučilišta te naučiti više o praktičnim primjenama i utjecaju znanosti na naš svakodnevni život.

Svi zainteresirani su mogli uživati u promatranju zvijezda, učiti o morskim organizmima, problemu otpada u moru, ali i o važnosti kisika. Također su mogli učiti temeljne principe za održavanje života u hitnim situacijama. Ljubitelji prirode mogli su istraživati utjecaj klimatskih promjena na biljni svijet, ali i naučiti prepoznati kvalitetno maslinovo ulje koristeći jednostavne metode ili izraditi vlastiti jelovnik zdrave prehrane. Tehnološki entuzijasti na jednu su večer 'zaronili' u svijet vizualizacije i holograma, ali i usvojili vrijedne savjete za štednju energije. Dio radionica bio je posvećen razvijanju vještina poduzetništva i učenju o važnosti financijske pismenosti, a ljubitelji kvizova su se mogli okušati u natjecanju povijesne tematike.

I za kraj...

Europska noć istraživača glavna je aktivnost projekta *Reconnecting science with the blue society – Blue-connect 2.0*, koji za cilj ima predstaviti najnovija znanstvena otkrića na razumljiv i zabavan način, približiti istraživački rad javnosti i pokazati utjecaj znanosti na naš svakodnevni život.

Vidimo se i dogodne, a do tada vas čeka puno zanimljivih aktivnosti u okviru Blue-connect 2.0 projekta!